

مقدمه

اسطوره جزء نظام اجباری تصویرات و تصورات مذهبی است. ما به ناچار باید به اسطوره اعتقاد پیدا کنیم؛ چون اسطوره برخلاف افسانه در عالم جاویدان و سرمدی تصویر شده است. اسطوره نقل‌کننده سرگذشتی قدسی و مینوی و راوی واقعه‌ای است که در زمان نخستین، زمان شگرف بدایت همه چیز رخ داده است. بیانی است که ژرف ساخت آن حقیقت و تاریخ در نظر مردمان باستان و رو ساخت آن افسانه است. اسطوره‌های ایرانی قصه‌ها و داستان‌هایی کهن هستند که موجودات خارق‌العاده یا ماوراء طبیعی را شامل می‌شوند. این اسطوره‌ها که از گذشته افسانه‌ای ایران بر جای مانده‌اند، دیدگاه‌های جامعه‌ای را منعکس می‌کنند که در آغاز به آن تعلق داشته‌اند.

بیشتر اطلاعات درباره ایرانیان باستان، خدایان آن‌ها و دنیایی که خلق کرده‌اند، در متون مذهبی زردشتیان ثبت شده است. اسطوره‌های موجود در آن بخش از اوستا، که یشت‌ها نامیده می‌شود، شامل افسانه‌های بسیار کهن ماقبل زردشتی است که احتمالاً به دوران کفرکیشی هند و اروپایی تعلق دارد. در یشت‌ها اسطوره‌هایی که منشأ ماقبل زردشتی دارند و نوعی ایدئولوژی کفرکیشی را منعکس می‌کنند، در قالب سرودهایی درباره خدایان گوناگون توصیف شده‌اند. برای مثال، یشت پنج یا آبان یشت به ایزد بانو اَدَوَی سَور آناهیتا و یشت ۱۴، که بهرام یشت است، به نام خدایی به نام ورثرغنه و یشت ده یا مهر یشت به توصیف خدایی به نام میترا پرداخته است. این مقاله کوششی است در جهت باز نمودن اصطلاح اسطوره، ماهیت آن و شناخت اساطیر ایرانی که پیوندی نیز با درس کاوه دادخواه (ادبیات کلاس چهارم دبیرستان) دارد. آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید

بقیه مطلب در وبگاه نشر به

شیماملکیان

کارشناس ارشد زبان و ادب فارسی و دبیر دبیرستان‌های زنجان

چیستی اسطوره

معرفی اساطیر ایرانی

چکیده

نوشته حاضر پژوهشی است در باب چیستی اسطوره و جستاری کوتاه در معرفی اساطیر ایرانی که به صورت تحقیق کتابخانه‌ای صورت گرفته و شامل مقدمه، چیستی اسطوره، ماهیت اسطوره، پیدایش اسطوره، اسطوره‌های ایرانی - آناهیتا - میترا و آتر، ورثرغنه و نگاهی به اسطوره‌های شاهنامه است. اسطوره برخلاف افسانه در عالم جاویدان و سرمدی تصویر شده است. اسطوره نقل‌کننده سرگذشتی قدسی و مینوی است و اساطیر هر قوم برای انسان عصر اساطیری به مثابه پلی است میان او و پدیده‌های جهان پیرامونش که از طریق ذهنی پیوند او را با جهان برقرار می‌سازند. اسطوره برای جهان هستی رمز و رازها و نیروهای مافوق بشری قائل می‌شود. اسطوره‌ها و افسانه‌های ایرانی نیز بازتاب استمرار یک سنت قدیمی در فرهنگ و زبان این مرز پرگوهرند. این اسطوره‌ها که از گذشته افسانه‌ای ایران بر جای مانده‌اند، نه تنها در ادب فارسی نقش مهمی ایفا کرده‌اند بلکه وارد هنرهای دیداری نیز شده‌اند. در متون مذهبی زردشتیان و شاهنامه اسطوره و افسانه‌های ایرانی به تصویر کشیده شده است.

کلید واژه‌ها:

اسطوره، اساطیر ایرانی، آناهیتا، میترا، اهوره مزدا، آتر.

بیشتر اطلاعات درباره ایرانیان باستان، خدایان آن‌ها و دنیایی که خلق کرده‌اند، در متون مذهبی زردشتیان ثبت شده است. اسطوره‌های موجود در آن بخش از اوستا، که یشت‌ها نامیده می‌شود، شامل افسانه‌های بسیار کهن ماقبل زردشتی است که احتمالاً به دوران کفرکیشی هند و اروپایی تعلق دارد.